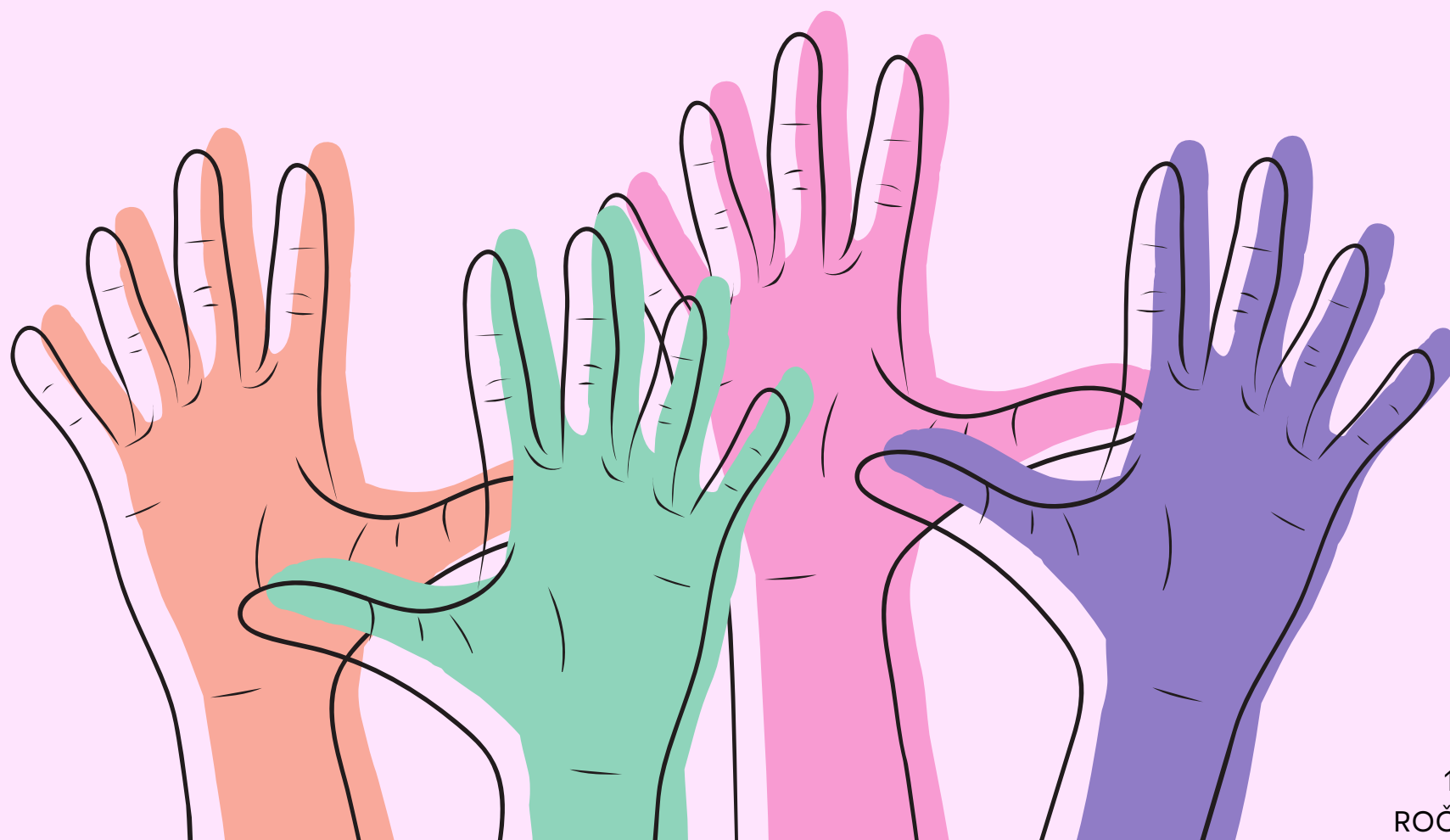
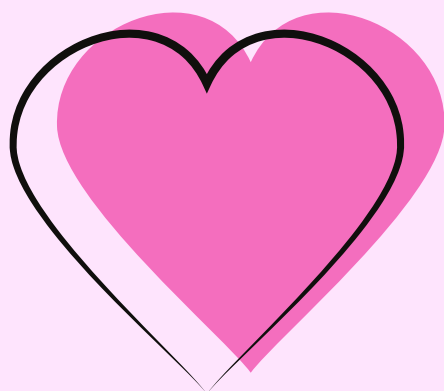

KONTAKT

1/2023
ROČNÍK 1.

OBSAH

01. 25. výročie FHV	<u>s. 04</u>
02. Ako trávili pedagógovia dovolenky?	<u>s. 06</u>
03. Od školských čias až k prodekanstvu	<u>s. 07</u>
04. Miley Cyrus vás pozýva na hudobnú dovolenku	<u>s. 09</u>
05. Seriál Glamorous očarí vaše zmysly a srdce!	<u>s. 10</u>
06. Premeny Žilinskej univerzity	<u>s. 11</u>
06. Vychádza dvojica slovenských hororových kníh!	<u>s. 12</u>
07. Kde si sa vydala, tam si mlieko pýtaj	<u>s. 14</u>
08. Honba za podujatiami	<u>s. 15</u>
09. Kde duševné zdravie nájde svoj domov	<u>s. 16</u>
10. Chcem ľuďom ukázať, na čom robím	<u>s. 19</u>
11. Človek nikdy nevie, odkiaľ môže prísť úspech	<u>s. 22</u>
12. Od štetca na plátne až po digitálny obraz	<u>s. 24</u>
13. Hrady na obzore	<u>s. 26</u>
14. Umenie stráca ľudskosť!	<u>s. 28</u>
15. Študijná S.O.S.	<u>s. 30</u>

POČIATOČNÝ KONTAKT

Nadchádza nový akademický rok, a s ním prichádzajú nové výzvy, či už osobné alebo profesionálne. Je mi ctou vám predstaviť nový vizuál, koncept a obsah študentského časopisu Fakulty humanitných vied Žilinskej univerzity. Časopis kedysi pravidelne vychádzal na našej fakulte vďaka súčasnej dekanke, doc. PhDr. Slavke Pitoňákovej, PhD., no mal obdobie menšej prestávky. Na základe vynovenia študijného programu mediamatika a kultúrne dedičstvo vznikla myšlienka obnoviť toto periodikum v rámci predmetu médiá a spoločnosť. Študenti prvého ročníka bakalárskeho stupňa sa aktívne zapojili do procesu tvorby. Ich úsilie, kreativita a odhodlanie prispeli k vytvoreniu pilotného čísla časopisu KONTAKT v roku 2022.

Rozmanitosť fakulty humanitných vied je viditeľná nielen vo vzdelávacích programoch a výsledkoch, ale aj v novom čísle časopisu. Články budú hlbšie rozvíjať vzťahy medzi pedagógmi a študentmi, ako aj medzi samotnými študentmi. Ponúknem vám nový pohľad na vyučujúcich, umožnia vám zoznámiť sa s vašimi spolužiakmi a získať informácie o možnostiach a aktivitách, ktorých sa môžete zúčastniť aj vy.

Nesmú chýbať ani kultúrne články zamerané na hudbu, filmy, seriály a, samozrejme, aj KNIHY (vydavateľstvá Príbeh, Artis Omnis a EDIS). Zároveň si uvedomujeme, aké dôležité je duševné zdravie a nesmieme ho podceňovať. S radosťou oznamujeme, že sme naviazali spoluprácu s organizáciou IPčko (internetová linka dôvery pre mladých ľudí). V rámci rubriky Doktor HUMANITKO sa k vám budú hlásiť jej členovia s cieľom zdôrazniť, že vždy existuje pomoc.

Chcel by som touto cestou poďakovať všetkým študentom a študentkám, kolegom i organizáciám, ktorí sa podieľajú na vytváraní KONTAKTU. Je dôležité mať na pamäti, že obklopenie sa kreatívnymi ľuďmi, ktorí vás inšpirujú a posúvajú vpred, je kľúčové pre osobný rast a rozvoj. Na záver chcem vyjadriť vďaka kolegom z mediálno-manažérskeho tímu #POSTUJEME za ich vynaložené úsilie, podporu, kreatívne nápady a nasadenie pri propagácii katedry mediamatiky a kultúrneho dedičstva.

Mgr. Matej Somr, PhD.

HUMANITNÝ KOMPAS

25. VÝROČIE FAKULTY HUMANITNÝCH VIED

Nielen Žilinská univerzita v Žiline stále oslavuje. V roku 2023 sa naša univerzita pýši 70. výročím svojho založenia. Okrem toho sa fakulta humanitných vied teší 25. výročiu svojho úspešného pôsobenia. Síce na začiatku to bola fakulta prírodných vied, no do dnešného dňa ponúka študentom kvalitné vzdelávanie v dvoch študijných odboroch a rozvíja rast stoviek študentov ročne. Na jej pôde sa každoročne organizujú rôzne konferencie a podujatia organizované študentmi, ktorí priamym spôsobom môžu vidieť ich celý proces budovania od samotného vzniku.

25 rokov nie je len o minulosti, ale aj o budúcnosti jedinej netechnicky zameranej fakulty. Fakulta humanitných vied plánuje inovácie v študijných programoch a oblastiach, ktoré majú významný vplyv na celú našu spoločnosť a netýka sa to len Slovenska. Študenti sa učia vnímať situácie, ktoré ovplyvňujú aj krajiny okolo nás. Či už sú to budúci pedagógovia, ktorí budú pripravení vzdelávať mladšiu generáciu alebo tvorcovia reklamných sloganov či plánov.

Toto výročie je dôkazom odhodlania fakulty pokračovať v poskytovaní kvalitného vzdelania a prispievať k budúcemu úspechu študentov a rozvoju regiónu. Počas celého jej pôsobenia sa jej darí prehĺbovať kontakty a spolupráce s inštitúciami, ktoré skvalitňujú priebeh štúdia. Fakulta má uzatvorené memorandá o spolupráci, ktoré prinášajú výhody nielen zamestnancom, ale i študentom. Celá fakulta sa už od samotného vzniku zameriavala na vedeckovýskumnú činnosť v rôznych projektoch, to všetko v spolupráci s ďalšími fakultami a univerzitami.

Prvotné myšlienky o založení humanitných odborov na vtedajšej Vysokej škole dopravnej priniesli veľký prelom v Žilinskom kraji. Jednalo sa hlavne o posilnenie vzdelávania v prírodných vedách, umení či matematike. Do prvého ročníka nastúpilo 35 študentov a každým rokom sa ich počet postupne zvyšoval. Pôsobisko prvej fakulty prírodných vied sa nachádzalo v centre Žiliny v secesnej budove na Hurbanovej ulici až do roku 2009. Jej existencia je spojená výhradne so vzdelávaním a výchovou mladých ľudí. O rok neskôr sa fakulta premenovala a jej názov pretrváva ešte aj dnes. Už od vzniku fakulty bolo jej poslaním rozvíjať vzdelanosť i výskum s tradíciou a humanitným profilom.

Svoje zázemie si v budove pri centre Žiliny našli študenti už počas monarchie, prvej republiky i socializmu. Návrh budovy priniesol na začiatku 20. storočia architekt z Maďarska, Ignác Arpád. Jeho výtvar je možné obdivovať ešte aj dnes, a to hneď pred hlavných vchodom, kde sa nachádza reliéf s motívom ukrižovania Krista. Pôvodne prvá Maďarská kráľovská štátna škola bola otvorená v tejto budove v roku 1913. A ani nie o 50 rokov si tu svoje sídlo našla Vysoká škola dopravná, ktorá dovtedy pôsobila v Prahe.

Univerzitný Spravodajca v roku 2008 uverejnil článok pána profesora Konvita, ktorý predstavoval mediamatiku ako interdisciplinárnu vednú disciplínu zameranú na mnohé odvetvia technológií, legislatívy či trendov. Mladí študenti sa učili o princípoch elektronického obchodovania, autorského práva či spoznávali nové formy komunikácie. Zaujímavosťou je aj to, že na fakulte sa v minulosti nachádzala aj katedra algebry s geometriou a didaktikou matematiky či katedra hudby a cudzích jazykov. Mnohými zmenami si prešli v minulosti aj ostatné katedry, z ktorých sa sformovali dnešné katedry pedagogických štúdií, filozofie a anglického jazyka a literatúry. Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva vznikla spojením oboch študijných programov (mediamatiky a dokumentácie kultúrneho dedičstva), ktoré sa študovali osobitne.

Pozdrav pani dekanke, doc. PhDr. Slavky Pitoňákovej, PhD., pre všetkých zamestnancov a študentov.

Naša fakulta humanitných vied si pripomína 25. výročie svojho založenia práve v roku, keď Žilinská univerzita oslavuje 70 rokov svojej mimoriadne úspešnej existencie. FHV je najmladšou fakultou UNIZA a zároveň fakultou, ktorá je svojím zameraním v oblasti vzdelávania, vedy a výskumu v prostredí prevažne technicky orientovanej univerzity úplne jedinečná.

V dnešnej dobe, keď digitálna transformácia preniká do každej sféry života, nezaostávajú ani humanitné vedy. Naša fakulta sa okrem iného angažuje v digitálnych humanitných vedách, ktoré spájajú tradičný výskum s modernými technológiami a analytickými nástrojmi.

Fakulte prajem, aby v jej okolí aj v spoločnosti vôbec rozhodovali múdri ľudia - chápujúci, že humanita je dôležitá súčasť všetkých oblastí života a jej posilňovanie je kľúčom k harmonickému rozvoju spoločnosti aj v digitálnom veku. Verím, že FHV prispeje k vytvoreniu generácie študentov a vedcov, ktorí budú rozvíjať oblasť (digitálnych) humanitných vied a prispievať k rozvoju ľudského poznania a kultúry.

Autor: Martina Jombíková

Foto: Facebook Fakulty humanitných vied UNIZA

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE
Fakulta humanitných
vied

PEDAGÓGOVIA V SKÚMAVKE

AKO TRÁVILI PEDAGÓGOVIA DOVOLENKY?

Letné prázdniny sú časom oddychu nielen pre študentov, ale aj pre pedagógov. Ako si užívali voľno naši vyučujúci a aké dobrodružstvá zažili mimo triedy?

Mgr. Eva Augustínová, PhD.

„Moja dovolenka bola zo začiatku trochu pracovná. Potom som sa týždeň tešila návšteve svojho vnúčaťa a hneď na druhý deň po jeho odchode som balila kufre a išli sme na dovolenku k moru. Tam, vďaka bohu, nebolo pripojenie na internet, takže som vyslovene relaxovala. Tým, že ja mám odbornej literatúry vyše hlavy po celý rok, tak potom počas dovolenky zvyknem čítať ženské alebo aj historické romány, pretože jednoducho musím nejako eliminovať tú odbornú literatúru, s ktorou stále pracujem. Na dovolenke sme boli v Turecku, kde sme si to užili vo veľmi dobrom móde, pretože sa tam o nás perfektne starali. Dokonca aj pre dospelých tam boli animačné celodenné a kultúrne programy. Po návstu späť do práce som si pripravovala prednášky a dokončila som 3. štúdiu o Matejovi Belovi.“

Mgr. Vladimír Medvid', PhD.

„Počas dovolenky som bol na štyri dni ubytovaný na hoteli v Tatrách a absolvoval som nejaké slabšie túry. Dvakrát som dokonca bol aj na Štrbskom plese. Po návrate som pracoval na prípravách materiálov pre študentov a aktuálne píšem knihu z matematickej oblasti.“

PaedDr. Marta Lacková, PhD.

„Moja dovolenka tento rok bola perfektná. Mala som viac-menej 5 až 6 týždňov dovolenky vkuse a veľa času som trávila s rodinou, v prírode a cestovaním. Navštívila som Slovinsko a odtiaľ sme sa presunuli do Švajčiarska. Išli sme vlakom do výšky 3400m, takže v priebehu dvoch dní som videla more aj sneh. Keď navštívite Slovinsko, je tam blízka kultúra tej našej, ale zároveň má v sebe aj kúsok Talianska. No a druhá časť dovolenky bola teda vo Švajčiarsku, kde to vyzeralo ako v nebi. Jazerá, domčeky po kopcoch a ľadovce. No aj keď zahraničie je krásne, tak Slovensko je moja srdcová záležitosť. Najmä Kysuce, Považie a Malá Fatra, takže som bola na Chlebe na Malej Fatre, a tým som si splnila sen.“

Ing. Adam Hnat, PhD.

„Začiatok svojej dovolenky som trávil tým, že som išiel na východ za rodinou, keďže som z Prešova. Tam som bol približne týždeň a zabával sa tým, že som trénoval našu mačku na pozdrav. Systémom, že keď som ju oslovil a povedal jej, aby pozdravila, tak ona zamňaukala. Bol som relatívne úspešný, keďže asi 8 z 10 pokusov, keď ju oslovím, tak to urobí, a to považujem za víťazstvo. Keď som sa vrátil do Žiliny, tak som sa zase začal venovať škole. Pripravoval som si materiály na jednotlivé predmety a posledné týždne dovolenky som trávil písaním vedeckého článku na tému využitia ASMR v marketingu. No a chvíľku som ešte spoločne so študentmi spolupracoval na vytváraní propagačných video návodov pre spoločnosť Albi.“

Doc. PhDr. Zlatica Bakošová, CSc.

„Ja osobne rada chodím k moru, pretože mi to zdravotne dobre robí. Tento rok som však využila úžasnú ponuku odborov Žilinskej univerzity, ktorú má málokto a závidia to aj iné fakulty v tom zmysle, že ešte existuje starostlivosť o zamestnancov, a to by som naozaj chcela vyzdvihnúť. Ponúkajú niekoľko procedúr a človek si môže vybrať, koľko chce. Ja som si vybrala Piešťany a bolo to výborné. Plávala som, opaľovala sa, dostala masáže, bahno a všelijaké iné procedúry. Mne táto dovolenka prospela, nastúpila som nadšená do práce a už sa teším na študentov a kolegov.“

OD ŠKOLSKÝCH ČIAS AŽ K PRODEKANSTVU

V súčasnosti vnímame doktora Jakuba Šveca ako prodekana pre vedu a výskum a zahraničné vzťahy či nášho vyučujúceho. Aká však bola v minulosti jeho cesta k tejto pozícii? A ako vníma svoje budúce pôsobenie na FHV UNIZA?

Vieme o Vás, že okrem záležitostí spojených s vysokoškolským pedagógom sa venujete aj iným aktivitám. Vždy ste chceli byť pedagógom alebo ste mali aj iné ambície?

Ja som zhruba ešte na začiatku bakalárskeho štúdia nechcel byť pedagógom. Zlom nastal niekedy ku koncu bakalárskeho štúdia, kedy som si uvedomil, že politológia a politická filozofia, veda a výskum je niečo, čo by som chcel robiť. Logická voľba pre mňa bolo doktorandské štúdium a od tej doby som všetko svoje úsilie venoval dosiahnutiu tohto cieľa.

Kde ste získali svoje vysokoškolské vzdelanie?

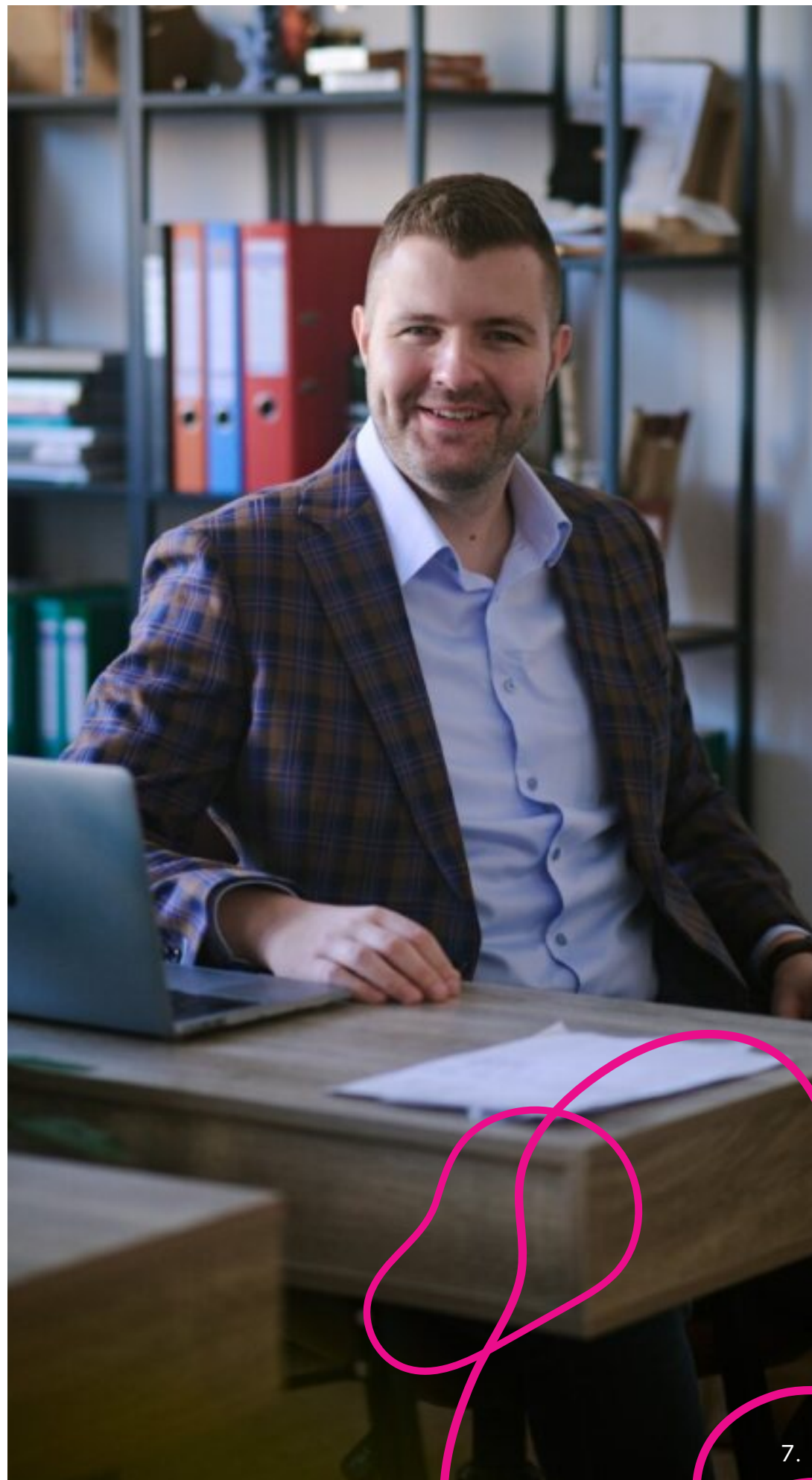
Napriek prijatiu na viaceré vysoké školy som si vybral Filozofickú fakultu na Katolíckej univerzite v Ružomberku. Počas magisterského štúdia som prechádzal medzi Ružomberkom a Trnavou kvôli komplikáciám s otvorením magisterského programu. Absolvoval som kurzy v maďarskom Kőszegu a pol roka som bol na Erasme vo Varšave. Nakoniec som sa namiesto doktorátu z politológie rozhodol pokračovať v študovaní filozofie. Politológia bola totiž najmä o hodnotení grafov, tabuliek, percent, diagramov a to nebolo to, čo som chcel robiť. Mňa zaujímala okrem politiky hlavne politická filozofia a hľadanie podstaty problémov.

Ako prebiehali Vaše začiatky vo vyučovaní na Žilinskej univerzite v Žiline?

Moje doktorandské štúdium skončilo 27. augusta 2020 o nejakej 16-tej hodine poobede, a už ráno na druhý deň o 9 som mal na fakulte za sebou prijímací pohovor. Začiatky po prijatí boli náročné, pretože som bol v novom prostredí na novej univerzite, ktorá má technické zázemie. Bral som to však ako prínos, a to, čo sa mi páčilo, bolo, že všetky podmienky, kritériá a pravidlá boli jasne stanovené. Moja adaptácia prebehla úspešne aj vďaka širokej podpore mojich kolegov a samotného vedenia.

A aké predmety aktuálne vyučujete?

Tým, že na mojej katedre je prevažná väčšina členov z radov sociálnych vied, tak mi zostali najmä tie humanitné - filozofické predmety. Napríklad vyučujem filozofiu výchovy, dejiny filozofie či politickú a sociálnu filozofiu, ktorá je mojou najobľúbenejšou.

Aká bola Vaša cesta k získaniu pozície prodekana pre vedu a výskum?

Táto cesta vyplývala ešte z doby, keď som študoval. Údajne som bol považovaný za aktívneho študenta (smiech). Na záver môjho prvého akademického roka mi bola po organizovanom workshope na tému pandémie ponúknutá úloha zástupcu vedúcej Katedry filozofie. Na úvod môjho druhého akademického roka mi bolo ponúknuté miesto vedúceho katedry. V tomto roku nastal rok príprav na akreditáciu, čo bol veľmi náročný proces. Tieto prípravy s mojimi kolegami ma určite posunuli a vďaka mojim kolegom sme ich spoločne zvládli. V roku 2023 mi prišla ponuka, aby som obsadil post prvého prodekana pre vedu a výskum a pre zahraničné vzťahy. Momentálne zastávam túto funkciu zhruba od polovice mája 2023 a verím, že tento mandát aj úspešne dokončím.

Vedeli by ste nám priblížiť ďalšiu víziu svojho pôsobenia na univerzite?

Mojím osobným cieľom je určite habilitácia. Chcel by som byť úspešný v mojej pozícii prodekana i vedúceho katedry a byť súčasťou rozvoja katedry i fakulty a úspešne absolvovať habilitačný proces.

Ako by ste chceli, aby sa Fakulta humanitných vied v nasledujúcich rokoch vyvíjala? Je niečo, čo by ste si priali zlepšiť?

Ja si myslím, že tie programy, ktoré tu sú, sú dobre a kvalitne stabilizované, no teraz chceme FHV premieňať na fakultu digitálnych humanitných vied. Určite tiež máme za cieľ rozvíjať ďalšie aprobácie učiteľského programu. Tretím cieľom pre fakultu je dosiahnuť stav, kedy bude zástupca fakulty aj vo vedení univerzity.

Aké hodnoty by si podľa Vás mali študenti po absolvovaní našej univerzity so sebou odniesť do života?

Náš absolvent by mal mať isté osobnostné kvality ako absolvent fakulty humanitného zamerania. Za mňa sú to určite hodnoty ako rešpekt, tolerancia, kontextuálne myslenie. Mal by mať vzťah k slobode, ale predovšetkým ku kritickému mysleniu. Momentálne sme svedkami názorovej rozpoltenosti v spoločnosti a naši absolventi by mali chápať a veríme, že ich k tomu vedieme, že existujú viaceré relevantné názory na svet a na ťažké hodnotové otázky.

Autor: Vanesa Szabóová

Foto: Osobný archív Mgr. Jakuba Šveca, PhD.

KULTÚRNA LABORKA

ENDLESS SUMMER VACATION: MILEY CYRUS VÁS POZÝVA NA HUDOBNÚ DOVOLENKU

Ak hľadáte spôsob, ako si predĺžiť letné prázdniny, nemusíte hľadať ďaleko. Miley Cyrus ponúka odpoveď vo forme svojho najnovšieho albumu s názvom Endless Summer Vacation, ktorý svetlo sveta uzrel na jar roku 2023. Tento hudobný skvost od popovej ikony vás zavedie do sveta jej emócií, osláv seba samej a hlbokých prežitkov.

V tomto albume nájdete skladby ako "Flowers", ktorá je hymnou sebalásky či "Jaded", ktorá vyjadruje ospravedlnenie bývalému partnerovi. Každá skladba nesie kúsok jej životného príbehu, a ak sa pustíte do tohto albumu, budete s ňou cítiť každú emóciu.

Miley vysvetlila, že album je rozdelený na dve časti: AM a PM. AM reprezentuje rannú časť dňa s energiou a potenciálom nových začiatkov, zatiaľ čo PM je akoby nočným časom, ktorý je temný, snový a záhadný.

Hlavný singel "Flowers" si získal obrovskú popularitu na Spotify, prekonávajúc rekordy s viac ako 7,7 miliónmi prehratí za prvých 24 hodín. Každá skladba na albume je unikátna a autentická. Endless Summer Vacation ponúka poslucháčom širokú škálu žánrov, emócií a atmosférických vibračných zážitkov.

Pre všetkých fanúšikov Miley Cyrus je Endless Summer Vacation absolútnou povinnosťou, pretože vám ponúka možnosť zažiť nekonečné leto v podobe hudobných tónov.

Autor: Matej Somr

Zdroj: Billboard.com, Out.com

Foto: Matej Somr

GLAMOROUS: NOVÝ NETFLIXOVÝ SERIÁL, KTORÝ OČARÍ VAŠE ZMYSLY A SRDCE!

Pokiaľ nevíete, čo pozerať z tej obrovskej ponuky na rôznych streamovacích platformách, máme pre vás skvelý tip. Ak ste fanúšikom titulov ako **Sex v meste**, **Škaredá Bety** alebo filmu **Si sexy**, či iných podobne žánrovo orientovaných audiovizuálnych diel, tak si zamilujete seriál s názvom **Glamorous** (2023) z dielne Netflixu. Prečo? V seriáli hrá Kim Cattrall (známa v úlohe „hriešnice“ Samantha Jones v **Sex meste**), avšak v úplne inom svetle, ako sme ju poznali, v úlohe legendárnej kozmetickej magnátky Madolyn Adisson. K tomu ešte hudobné skvosty, ktoré dokresľujú tento úžasný seriál. A ak sa jednoducho chcete zabaviť a zasmiať, tento seriál je na to ako stvorený.

Ale o čom pojednáva dej? Mladý nebinárny influencer Marco sa snaží preraziť v kozmetickom priemysle. Jedného dňa sa mu otvoria veľké dvere a Marco získava nielen svoju vysnívanú prácu, ale aj začína zažívať rôzne, nie vždy príjemné, situácie. Pozrite sa na to, aké výzvy prináša dospelosť hlavnému hrdinovi seriálu **Glamorous**. Možno sa v týchto momentoch nájde aj niečo, čo poteší i vás.

Je úplne jedno, či sa identifikujete ako queer, gej, bi, lesba, trans, cis... Tento seriál upriamuje pozornosť na životné situácie, s ktorými sa v podstate stretávame všetci bez ohľadu na našu identitu. Máme všetci sny a ambície, ktoré často čelia realite. Riešime otázky týkajúce sa financií, kariéry, ale aj lásky. Chceme milovať a byť milovaní. Život prináša nám všetkým neľahké rozhodnutia, úlohy a udalosti bez ohľadu na to, kto sme, čo sme alebo odkiaľ pochádzame. Rozdiel je len v detaile, základný princíp je univerzálny. Takže vezmime všetky tieto ingrediencie, hodíme ich do mixéra a podťe si vychutnať tento namiešaný drink v seriáli **Glamorous**.

Autor: Matej Somr

Foto: Netflix

Pre viac info klikni na obrázok!

ONLY ON **NETFLIX** | JUNE 22

PREMENY ŽILINSKEJ UNIVERZITY (1953 - 2023)

V troch kapitolách pamätnej knihy napísanej pri príležitosti 70. výročia založenia Žilinskej univerzity v Žiline nájdete fascinujúci príbeh UNIZA.

Príbeh univerzity s tradíciou. Príbeh univerzity s emóciou. Príbeh univerzity s budúcnosťou.

Reliéfny záznam. Prehľad udalostí, osôb a momentov, ktoré formovali charakter jednej z najlepších slovenských vysokých škôl. 70 rokov viac alebo menej známych mikropříbehov, viac alebo menej hektických udalostí, viac alebo menej výrazných osobností.

Zlomové momenty. Úspechy. Vízie budúcnosti. Reťaz spomienok. To, na čo sme dnes hrdí. To, čomu veríme. To, čo tvoríme.

Ľudia. Vzdelanie. Veda.

Sedem dekád jedinečného príbehu oživeného spomienkami pamätníkov udalostí, ktoré sformovali UNIZA, vytvárali emócie a položili základy budúcnosti.

Minulosť. Prítomnosť. Budúcnosť. Strhujúci príbeh UNIZA skompletizovala do jednej publikácie dekanka Fakulty humanitných vied Žilinskej univerzity v Žiline, doc. PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD.

Príjemné listovanie...

[https://edis.uniza.sk/produkt/7167/Premeny-Zilinskej-univerzity-\(1953---2023\)/](https://edis.uniza.sk/produkt/7167/Premeny-Zilinskej-univerzity-(1953---2023)/)

Premeny
Žilinskej
univerzity

1953 - 2023

ŽILINSKÁ UNIVERZITA
V ŽILINE

PODPOR DOMÁCU TVORBU: VYCHÁDZA DVOJICA SLOVENSKÝCH HOROROVÝCH KNÍH!

Vydavateľstvo Príbeh prichádza s dvomi hororovými novinkami. Román Pahltné od Lukáša Poláka a zbierka poviedok s názvom Trinásť balád pre Lucifera od Radoslava Kozáka práve vošli do predpredaja. Môžete ich podporiť, získať tak obe knihy za výhodnú cenu a k tomu ďalšie zaujímavé bonusy!

Prijmite pozvanie do Pahltného:

Vitaj v dedine Pahltné. V obci, kde sa obyvateľom začali meniť chute. Nejde však o drobné zmeny, ale o riadne desivé. Ľudia dostávajú chuť na domácich miláčikov, kôru stromov, zhnité ovocie, alebo dokonca na samých seba. Jediný, kto dokáže čeliť hrozivým udalostiam, je otec Karol. Zvládne sa postaviť nepochopiteľným skutočnostiam, ktoré postihli jeho dedinu?

Lukáš Polák predstavuje tajomný príbeh plný bodyhororových scén, mystickej atmosféry, dávky brutality, ale aj hľadania samého seba v malej dedine na Slovensku.

Máš odvahu navštíviť Pahltné?

Pahltné bude obohatené o ilustrácie od umelkyne Alexandry Power, ktorá sa zároveň postarala o obálku knihy. Alexandra Power sa venuje prevažne portrétnej a fantasy tvorbe, pričom v jej dielach nájdete prvky slovanskej mytológie, hororu, ľudových motívov, ale aj štipku erotiky. V jej portfóliu sa nachádza aj obálka pre Lukášov debutový román Kriaky.

Lukáš Polák je autor zameraný na hororovú tvorbu. V jeho dielach sa často objavujú bodyhororové scény, násilie, bizarné príšery, antihrdinovia či dávka cynizmu. Lukáš sa venuje románovej a poviedkovej tvorbe. Jeho poviedky nájdete v časopise Charon, v Prekliatej zbierke od vydavateľstva Príbeh, v Slovenskom temne od vydavateľstva Hydra a jeho najnovší príbeh sa objaví v chystanej zbierke Krvavé Považie od vydavateľstva Hydra. Na konte má jeden román Kriaky a Pahltné bude jeho druhou samostatnou knihou. Okrem písania sa Lukáš venuje podpore hororu na sociálnych sieťach a na conoch, kde máva pravidelné prednášky na hororové témy.

Facebook: <https://www.facebook.com/lukaspolakautor>

Instagram: https://www.instagram.com/lukas_polak_autor/

Tiktok: <https://www.tiktok.com/@lukas.z.kriakov>

Odkryte tajomstvo Luciferových balád:

Na svete sú dva druhy ľudí: tí, ktorí vám povedia, že sú ochotní za niečo zabiť, a tí, ktorí by za to niečo pokojne položili život. Z prvých sa stávajú monštrá. A tí druhí? Tí jednoducho skončia mŕtvi.

Istého spisovateľa raz vyhľadal mysteriózny stavec s ponukou, aby preňho napísal trinásť príbehov. Zadanie bolo jednoduché, no o to desivejšie: „Ukáž ľuďom temnotu. Nechaj ich pocítiť jej bezútešnú ťažobu. Cez ňu sa dostanem k ich duši. Inak si vezmem tú tvoju.“

Túto zbierku trinástich poviedok temného magického realizmu a hororu si vraj objednal sám diabol. Je však skutočne prekliata? Dokáže vám ukradnúť dušu alebo kvôli nej skončíte ako monštrum? Odvážite sa to zistiť?

Trinásť balád pre Lucifera bude obsahovať vyše 30 ilustrácií od Beáty Juritkovej. Šikovná umelkyňa vytvorila aj obálku knihy a nedávno ilustrovala Prekliatu zbierku od vydavateľstva Príbeh. Beáta Juritková sa umeniu venuje od malička, študovala na strednej umeleckej škole, momentálne nastúpila na VŠVU v Bratislave. Má rada horory a temné príbehy, preto si prácu na zbierke užila.

Radoslav Kozák sa v svojich dielach zameriava na temné príbehy prechádzajúce od trileru cez magický realizmus až po horor, pričom kladie dôraz najmä na pochmúrnú atmosféru a psychologický teror. Zbierka Trinásť balád pre Lucifera je preňho samostatným knižným debutom, no jeho poviedky môžete nájsť v antológiách Slovenské temno, Prekliata zbierka, Esence hrůzy, v zborníku Fantázia 2020 a v časopisoch XB-1, Jupiter alebo Howard. S vydavateľstvom Hydra pracuje na zostavení antológie Krvavé Považie a s českým vydavateľstvom Golden Dog zase na antológii Kronika smrti. Okrem toho sa ako šéfredaktor e-časopisu Charon venuje podpore domáceho literárneho hororu a taktiež sponď autorov v podcaste Pitevňa.

Facebook: <https://www.facebook.com/radoslav.kozak.5/>

Instagram: https://www.instagram.com/radoslav_kozak/

YouTube: https://www.youtube.com/@Radoslav_Kozak

Vydavateľstvo Príbeh je malé žánrové vydavateľstvo zamerané na domácu tvorbu. Do sveta vypustilo Prekliatu zbierku, ktorou predstavilo nádejných autorov fantasy, sci-fi a hororu. Tento rok naplánovalo vydanie dvoch hororových kníh – Pahlné a Trinásť balád pre Lucifera. Budúci rok sa pustí aj do kníh zo žánrov sci-fi a fantasy. Najlepšou možnosťou, ako podporiť nádejné vydavateľstvo, je kúpiť si knihu. Vydavateľstvo Príbeh za každú podporu vopred ďakuje.

Link na predplatné: <https://www.donio.sk/pribeh>

JÚLIA MARCINOVÁ - KDE SI SA VYDALA, TAM SI MLIEKO PÝTAJ: KNIHA O ŽIVOTE, SMRTI A ODPUSTENÍ

Tip od vydavateľstva Artis Omnis:

Román napísaný na základe skutočných udalostí sa odohráva v rokoch 1860 až 1944 v Poluvsí, ktoré je dnes časťou Rajeckých Teplíc. Rozpráva príbeh rodiny naprieč generáciami tak, ako sa skutočne stal: bez prikrášlenia, bez zjemnenia, s drsnosťou dedinského prostredia, ale aj s vľúdnosťou obyčajného človeka. Život bol voči hlavným protagonistom neraz neúprosný, no napriek tomu nás silným príbehom sprevádza odpustenie, odvaha a pokora.

Autorka Júlia Marcínová sa profesionálne venuje etnológii a tradičnému odievaniu. Táto výnimočná kniha s výnimočným príbehom mapuje históriu jej rodiny. V románe vystupujú osoby, ktoré svoj život v obci Poluvsie - Rajecké Teplice naozaj prežili a viacerí ho žijú doteraz.

Povedali o knihe:

„Júlia vypátrala a spísala príbehy ľudí zo svojej – blízkej či vzdialenejšej – rodiny. Sú to však aj príbehy iných rodín – našich rodín. Obraz toho, ako sa v danej dobe žilo, a pre mňa osobne ďalší dôkaz toho, že sa nám – aj ľuďom okolo nás – žije tak, aké máme vzťahy. A práve poznanie našej minulosti nám dáva možnosť žiť lepšie – pochopiť našich predkov, ktorých sme ešte stihli spoznať, pochopiť dôvody, prečo sa správali tak, ako sa správali, čo ich tešilo a čo kváril, aj keď to možno nikdy nepriznali. Román búra aj akési tiché tabu – bez zábran a falošného prikrášľovania ukazuje, aký ťažký život si navzájom vieme pripraviť, a to len preto, lebo sa staráme do toho, ako majú žiť iní. A že tvrdšie ako chlpská päť je zatvrdnuté srdce. Staré príbehy by nemali byť zabudnuté, lebo nám pomáhajú byť lepšími. Keď im to dovoľíme.“

Veronika Homolová Tóthová

HONBA ZA PODUJATAMI

14. 10. 2023 - 19.00 h

ŽILINA VOCE MAGNA 2023

Dom umenia Fatra v Žiline

záverečný galakonzert medzinárodného festivalu zborového spevu/ viac info:

www.vocemagna.sk / hlavný organizátor

Žilinský miešaný zbor / kontakt KrKS:

Miroslav Smatana

18. 10. 2023 18.30 h

MIESTO NA ZEMI - OBRAZY Z DOLNEJ ZEME

Dom odborov Žilina

program Univerzitného folklórneho súboru Mladosť z Banskej Bystrice / choreografia a

réžia: Martin Urban / ďalší účinkujúci:

DFSK Hajovček a FSK Hajov zo Strečna /

predaj vstupeniek cez ticketportal / cena

vstupenky 13 eur / kontakt KrKS: Júlia

Marcinová, Viktória Váľková

18. - 19. 10. 2023

ODEVNÁ KULTÚRA AKO KOMPLEX TRADÍCIÍ A INOVÁCIÍ

Hotel Slovakia, Žilina

odborný seminár / reflektuje potrebu spoločného dialógu medzi laickou a odbornou verejnosťou v téme odevnej

kultúry najmä v prostredí scénického folklorizmu / na seminár je potrebné

prihlásiť sa / účastnícky poplatok 15 eur /

dramaturgia: Júlia Marcinová / kontakt

KrKS: Viktória Váľková

19. 10. 2023 10.00 h

SÁROVA BYSTRICA

Makovického dom, Žilina

regionálne kolo súťaže mladých

moderátorov a redaktorov / kontakt KrKS:

Petra Rovderová

20. 10. 2023 20.00 h

KULTUR X - VEČER ZBOROVÉHO SPEVU

web, facebook, youtube, spotify, anchor

podcast o zborovom speve, o práci

dirigenta a aj o októbrovom festivale VOCE

MAGNA / hosť: Štefan Sedlický, profesor

na Akadémii umení v Banskej Bystrici,

dirigent viacerých speváckych zborov,

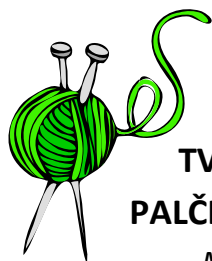
umelecký riaditeľ festivalu a súťaže Voce

Magna / moderátorka: Iveta Pagáčová,

herečka Mestského divadla v Žiline/ KrKS v

Žiline v spolupráci s KC Hoffmann /

dramaturgia: Natália Stranianková

21. 10. 2023 8.30 h

TVORIVÉ DIELNE KLUBU PALČIKOVANEJ ČIPKY GRACIA

Makovického dom, Žilina

tvorivé dielne pre členky KPČ Gracia i pre

verejnosť / vedie: Helena Janotová /

kontakt KrKS: Katarína Skupinová Kalistová

22. 10. 2023 14.00 h

KONCERT PRE OTVORENÉ OKNÁ DOBŠINSKÉHO SADU

Dobšinského sad, Žilina - Vlčince

koncert pri príležitosti Medzinárodného dňa hudby (1. 10. 2023) / účinkujú: DUO

Matej a Kristína, Peter Jakubík Sax /

školička tanca s KAF Hojana a bylinkárska

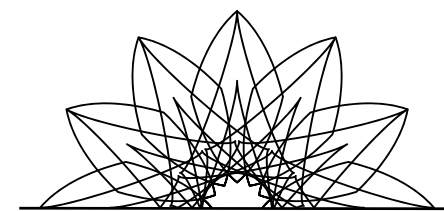
poradňa s Annou Michulkovou / vstup:

voľný / ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ /

v spolupráci s OZ Dobšinského sad s Ivetou

Martinkovou / dramaturgia: Natália

Strnianková

26. 10. 2023 16.30 h

VYTVORME SI MANDALU

Makovického dom, Žilina

prednáška a workshop / prednáša: Martin

Barčík, kulturoológ / lektor workshopu: Alex

Majeriková, University of London Art and

Design / trvanie: 3 hodiny / účastnícky

poplatok: 15 eur / dramaturgia: Natália

Stranianková

27. 10. 2023 13.00 h

O DÚHOVÚ LAMPU Z KRAJINY ZÁZRAČNO

Kníhkupectvo Artforum v Žiline

vyhodnotenie celoslovenskej literárnej

súťaže pre dospelých a mládež od 14 rokov

/ kontakt KrKS: Viktória Váľková

DOKTOR HUMANITKO

KÁČKO ŽILINA: KDE DUŠEVNÉ ZDRAVIE NÁJDE SVOJ DOMOV

Ahojte, sme psychologičky z občianskeho združenia IPčko a rady by sme vám v tomto článku priblížili informácie o psychologickej pomoci a podpore dostupnej či už online alebo osobne - priamo v Žiline a okolí.

Kto sme?

IPčko je občianske združenie, ktoré funguje už 12 rokov. Vzniklo ako reakcia na potreby prevažne mladých ľudí, ktorí sa cítili osamelo v tom, čo prežívajú a mali pocit, že nemajú k dispozícii bezpečné, anonymné a dostupné miesto - kde by otvorene mohli hovoriť o svojich pocitoch a potrebách. Zo skúsenosti našich psychologičiek a psychológov vyplynulo, že práve v online prostredí sme oveľa otvorenejší a ochotnejší hovoriť aj o náročných témach a situáciách. A tak vznikla myšlienka vytvoriť na internete bezpečné miesto, kde sa mladí ľudia na „2 kliky“ budú môcť spojiť so psychologičkami a psychológmi, a budú si ich vlastne nosiť so sebou vo svojich telefónoch a počítačoch.

Aktuálne IPčko poskytuje online pomoc anonymne, bezplatne 24/7 prostredníctvom dvoch línií pomoci IPčko.sk (chat, e-mail) a Krízová linka pomoci (telefón - 0800 500 333, chat, e-mail a video), ale nájdete nás aj na Discorde a na Twitchi.

Nezostali sme však iba v online priestore, pomoc poskytujeme **anonymne, bezplatne a nonstop** aj v osobnom kontakte prostredníctvom centier krízovej intervencie Káčko v každom kraji a piatich nízkoprahových klubov (Klub Machovisko – Bratislava, ID klub – Nitra, Flek klub – Trnava, Kreate klub – Prešov a Connect klub – Michalovce), ako aj cez výjazdový Krízový intervenčný tím IPčko, ktorý prichádza priamo za ľuďmi, keď potrebujú pomoc.

Občianske združenie IPčko tvorí tím psychologov/psychologičiek, sociálnych pracovníkov/sociálnych pracovníčok a špeciálnych pedagogičiek, ako aj tím tlmočníkov/tlmočníčok ukrajinského jazyka, aby ľudia, ktorí sa ocitnú v náročných životných situáciách, mali nonstop dostupnú odbornú prvú psychologickú a sociálnu pomoc a podporu. Pri plnení tohto cieľa sa využívajú a prepájajú najnovšie psychologické poznatky s modernými technológiami. Ako odborníci a odborníčky z IPčka sme odborne vyškolení a pripravení vypočuť si všetko, o čom chcete anonymne a bezplatne s nami hovoriť.

V IPčku sa venujeme širokému spektru tém, ktoré súvisia s duševným zdravím. Ide napríklad o témy osamelosti, stresu, tlaku na výkon, úzkosti, sebapoškodzovanie, myšlienky na ukončenie života, vzťahy, kyberšikana, kybergrooming, nenávisť na internete, ale sme aj pri ľuďoch, ktorí chcú ukončiť život.

Ako odborníci a odborníčky chceme neustále napredovať a chceme, aby spolu s nami napredovala aj spoločnosť. Aj preto vzdelávame iných odborníkov z pomáhajúcich profesií, verejnosť, rodičov aj mladých ľudí v témach, ktorým sa venujeme. Taktiež pripravujeme workshopy na školách a snažíme sa šíriť informácie o možnostiach pomoci a destigmatizovať tému duševného zdravia. Ak chcete o IPčku vedieť viac, pokojne si nás vyhľadajte na stránke www.ipcko.sk

To, prečo vás chceme týmto článkom osloviť, je najmä vďaka žiadosti vašich vyučujúcich na FHV UNIZA, ktorým nie je jedno, ako sa máte. Práve naopak - oslovili nás na základe toho, že im naozaj záleží na vašom duševnom zdraví a my sa tomu veľmi tešíme.

Psychologická pomoc IPčka je dostupná aj v Žiline v centre krízovej intervencie Káčko Žilina.

Káčko je špecifickou krízovou službou a mostom, ktorý prepája nonstop linky pomoci: **IPčko.sk**, **Krízovú linku pomoci** (0800 500 333) a **osobnú psychologickú pomoc**, o ktorú sa môžu ľudia v ťažkostiach oprieť. Káčko nájdete v každom krajskom meste. Pre Žilinský kraj sídlime na ulici **Kálov 9** (oproti zastávke dolnej Hurbanovej). Okrem nonstop dostupnej psychologickéj pomoci v krízových situáciách, Káčko Žilina pripravuje pravidelný program pre mladých ľudí, počas ktorého môžete zažiť niektoré z rozvojových terapeutických alebo zážitkových aktivít. Každú stredu máme Káčko Žilina otvorené pre mladých (13r- 30r) v čase od 15:00 - 18:00, kedy stačí prísť a stráviť s nami čas. Bude vás tu vždy čakať príjemná atmosféra, prijatie a zaujímavý program. Môžete si s nami dať turnaj na PS5 alebo stolnom futbale (kalčete), prípadne si vyskúšať virtuálnu realitu. Viac info aj s aktuálnym programom nájdete na našich plagátoch.

Na to, aby sme sa v Káčku individuálne stretli, mimo náš program v stredu, nás stačí kontaktovať na mail kackoza@ipcko.sk.

Káčko Žilina vzniklo ako miesto, kde v neformálnom a bezpečnom prostredí môžu ľudia zažiť záujem, prijatie a najmä dostať okamžitú odbornú psychologickú pomoc na princípoch anonymity a bezplatnosti v krízovej situácii. Káčko slúži na individuálne a diskkrétne psychologické krízové kontakty s ľuďmi, ktorí prežívajú krízu, nenahrádza však dlhodobú terapiu. K dispozícii je odborník/odborníčka a priestor na riešenie aktuálnych krízových duševných a životných ťažkostí. K dispozícii máme aj "ježkoterapeutku" Svetlanu. Ježkoterapia je jednou z foriem animoterapie a má prospešné účinky na duševné, ale aj fyzické zdravie.

Viete nás kontaktovať aj telefonicky formou "Krizovej linky pomoci" na čísle 0800 500 333. Pre ľudí z Ukrajiny poskytujeme na našich linkách pomoc prostredníctvom Krízovej linky pomoci v ukrajinskom jazyku 0800 500 888.

V novom semestri vám prajeme veľa síl, energie a trpezlivosti - veríme, že máte na to to zvládnuť. A keby čokoľvek, pamätajte, že vyhľadať pomoc nie je hanba, práve naopak - vyžaduje to veľa odhodlania... a my tu pre vás rady kedykoľvek budeme.

Tím Káčko Žilina

...Marianna, Dorota, Patrícia a ježkoterapeutka Svetlana

Autor: Tím Káčko Žilina

Zdroj: IPčko.sk

Foto: Archív Káčko Žilina

MIMO KAMPUSU

ADAM BROS: CHCEM ĽUDOM UKÁZAŤ, NA ČOM ROBÍM

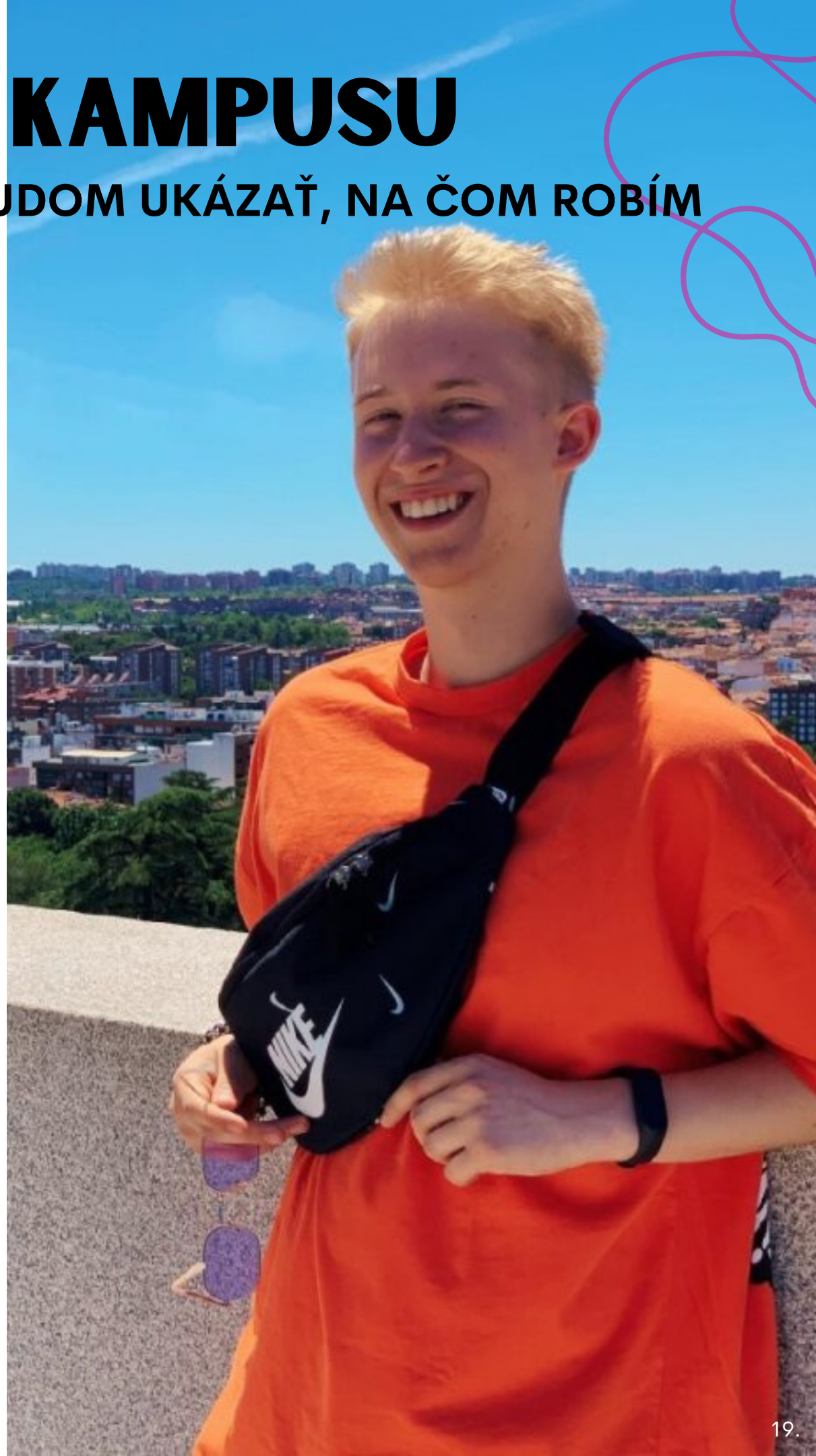
Hudba ho zaujímalá od malička. Rovnako ako jeho rovesníci, aj on sa chcel prezentovať na sociálnych sieťach, čo nebolo jednoduché. „Nepočúvajte negatívne slová od druhých ľudí a nepripúšťajte si od nich negatívnu energiu,“ hovorí Adam Bros, ktorý je dnes úspešným spevákom, textárom a tvorcom videoklipov.

1) Ako si myslíš, že sa bude tvoja hudba vyvíjať o pár rokov?

Myslím si, že hudba sa stále vyvíja s dobou. Stále vznikajú nové zvuky, umelci. Je toho v dnešnej dobe toľko, že niekedy je naozaj ťažké si aj vybrať, čo chce človek počúvať. Hudba dokáže človeku pomôcť, dokážeme sa v nej nájsť, a to je to zaujímavé. Vidno, že je to v dnešnej dobe úplne iné, ako to bolo v minulosti, či už sa to týka zvuku, umelcov alebo textov. Uvidíme, ako to bude v budúcnosti pokračovať. Mladí ľudia stále vnímajú hudbu ako súčasť nejakej kultúry a niečo, bez čoho nedokážu žiť

2) Ktorý z tvojich projektov bol tým najosobnejším?

EP bol menší projekt obsahujúci päť skladieb. Bol to nejaký opis môjho vtedajšieho obdobia, čiže nebol tým najosobnejším. Myslím si, že môj najosobnejší projekt príde teraz, keďže pracujem na albume. Budú tam skladby, v ktorých som si ani sám nepovedal, že by som vedel byť. Skúsil som nové štýly a zvuk. Dospel som aj, čo sa týka textov, čo je veľký posun. V roku 2021 som vydal prvý album, ktorý bol skôr na ten štýl, že som chcel ukázať, ktorou cestou chcem ísť a čo viem. Takže tento rok sa ľudia s mojim novým albumom majú na čo tešiť.

3) Momentálne máš možnosť vyskúšať si život v Amerike. Ako by si opísal hudobný svet tam?

Je to niečo úplne iné, veľmi sa mi páči, ako to tu funguje. Mal som možnosť vystúpiť už aj na Sunset Boulevard s mojím kamarátom, keďže tu bývajú také akcie ako „open mic,“ kde môže prísť hocikto a môže sa ukázať. Páči sa mi tu, že ľudia sú tu prajní a chcú poradiť či pomôcť, a nie je to také, že ľudia si navzájom neprajú alebo keď sa im niečo nepáči, tak to hneď celé zhodia. Skôr sa snažia poukázať na to dobré. Všetci sú tu takí uvoľnení a celkovo tá práca je na kamarátskej báze, kde si každý nájde všetko. Je tu veľa talentovaných ľudí, za ktorými môžete prísť a povedia vám, čo dokážu. Preto je tu ťažšie preraziť, keďže každý tu je dobrý, ale je super, že sa vždy máte o čom baviť a získavať nové kontakty.

4) Ako vníma okolie Adama Brosa? Aké boli prvé reakcie od okolia na tvoju tvorbu?

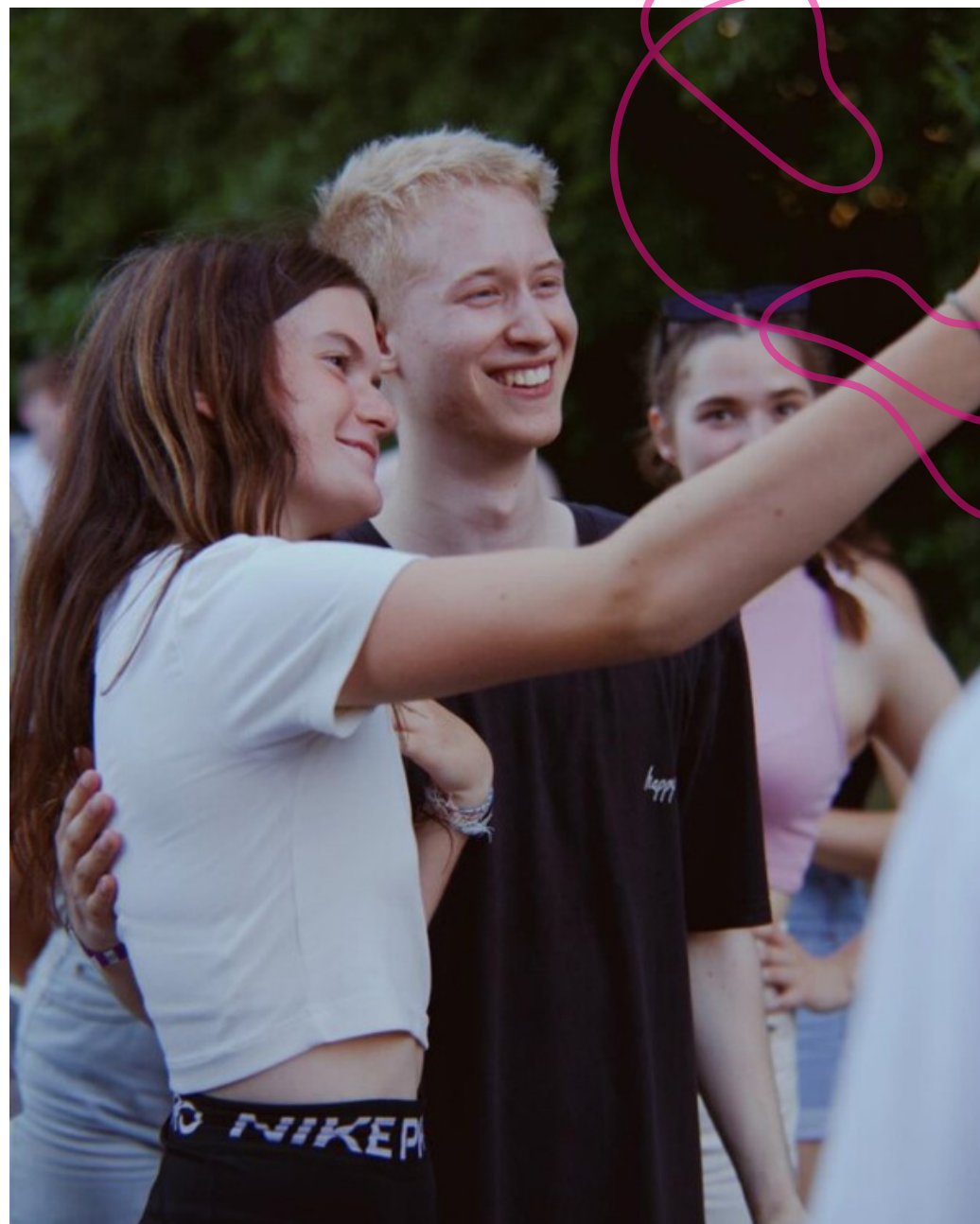
Tak ja som začal dávať veci na internet vo veľmi skorom veku, keď som mal štrnásť rokov. Je to už päť rokov, čo aktívne tvorím. Prvé reakcie boli, samozrejme, od mojich blízkych, keďže vtedy to videli len ľudia z mojej dediny. Neboli nejaké zlé. Skôr to bolo také, že niektorí ľudia ma podporovali, niektorým sa to nepáčilo. Keď to začalo rásť do toho, že ma videlo viac ľudí, vtedy prišli prvé negatívne reakcie, hate a všetko okolo toho. Je to dlhá cesta, za ktorú sa mi stalo už veľa vecí a veľa sa mi zas podarilo. Vždy na to rád spomínam.

5) Čo bolo твоjím motívom pokračovať v tom, čo robíš?

Celé je to o tom, že milujem hudbu, milujem to, čo robím a baví ma to. Keď som videl prvé reakcie, či už ľudí, ktorí mi písali alebo keď som ich stretol niekde na koncerte a povedali mi to, boli to neopísateľné pocity. Samozrejme, tie zážitky, ktoré mám vďaka tomu, čo robím, to je to neuveriteľné. Chcem v tom pokračovať a stále sa zlepšovať.

6) Aký je tvoj pohľad na hate speech na sociálnych sieťach?

Je toho toľko, že som sa voči tomu stal odolný aj kvôli tomu, že sa mi v živote stali oveľa horšie veci, o ktorých príliš nehovorím a nechávam ich v súkromí. Samozrejme, niekedy ma to našťve. Viem, že keď ľudia takto niečo komentujú, tak asi to robím dobre. Keď vidím, akým spôsobom to ľudia píšu, tak ma to vôbec nešťve, lebo viem, čo majú asi v hlave. Vlastne neviem, čo majú v hlave, ale snažím sa to nejak pochopiť, nezmením to. Môžem urobiť hocičo, ľudia si nájdu vždy tú jedinou vec, ktorú môžu skritizovať. Hlavne na Slovensku.

7) Čo by si povedal mladým ľuďom, ktorí chcú v budúcnosti nasledovať svoje sny?

Nech si za tým idú na sto percent, nech urobia všetko pre to, aby sa im tie sny splnili a nech nepočúvajú negatívne slová od druhých ľudí. Nepripúšťajte si od druhých negatívnu energiu, pretože je potrebné skúšať nové veci a ísť si za tým svojím, no aj to je, samozrejme, veľakrát o tom vystúpiť z komfortnej zóny. A to ľudia nechcú. Ja to robím každý deň už iba tým, že si dám ľadovú sprchu. To, že som išiel sám do Ameriky, bol tiež nejakým spôsobom výstup z komfortnej zóny. Je to môj sen a teraz tu žijem najlepší mesiac môjho života. Každému by som odporúčal, nech si za tým ide. Život je o tom, aby sme si plnili svoje sny.

8) Hudba určite zasahuje aj do tvojho osobného života. Ako to vnímaš?

Dávnejšie, možno pred dvomi rokmi, som bol človek, ktorého strašne každá maličkosť vytočila a stresoval som sa z vecí. Dneska to už inak vnímam po veciach, ktoré mi otvorili oči. Čo sa týka internetu a zdieľania môjho života, tak je to niekedy také, že by som chcel mať pokoj. Na druhú stranu chcem ľuďom ukázať, na čom robím a propagovať svoju osobu, lebo to je to, čo potrebujem robiť, keď som umelec. Samozrejme to berie čas, ale baví ma to.

9) Ktorá z tvojich najnovších piesní ťa momentálne najviac vystihuje?

Pred pár dňami sme dali von skladbu, ktorá sa volá Bless Up priamo z LA s mojím kamarátom, ktorý sa tu narodil. Spieva po anglicky aj nemecky, takže to bola super spolupráca. Vlastne spolu nonstop na niečom robíme. Táto skladba určite vystihuje momentálne môj aktuálny život, keďže som tu. Snažil som sa preniesť ten pocit do tejto skladby a dúfam, že sa ľuďom bude páčiť a že sa v tom nejakým spôsobom nájdú. Alebo že im to pomôže nasledovať svoje sny ako mne.

10) Máš z koncertu nejakú historku, na ktorú nevieš zabudnúť?

Rozmýšľal som nad tým a asi by som povedal o tom, že minulý rok som mal mať koncert. Mala to byť veľká akcia a deň pred tým som dostal teplotu okolo štyridsať stupňov. Nevedel som, či to dám, lebo mi bolo strašne zle, ale povedal som si, že to nemôžem už teraz zrušiť. Má tam byť veľa ľudí a je to všetko dohodnuté. Tak som si povedal, že sa dám dokopy. Robil som všetko, aby som tú teplotu znížil. V deň koncertu mi stále bolo zle, ale nejako som vyšiel na pódium a keď som to odohral, necítil som sa vôbec chorý. Bolo to super a po koncerte som odišiel hneď domov a dospal som to. Bol to zaujímavý zážitok.

Ešte raz ďakujem za príjemný rozhovor a prajem veľa šťastia v hudobnej kariére či v osobnom živote.

Autor: Natália Poljaková

Foto: Osobný archív Adama Brosa

MARTIN PALOVIČ: ČLOVEK PREDSA NIKDY NEVIE, Z AKÉHO NÁPADU MÔŽE VZNIKNÚŤ ÚSPECH

Martin je mladý chalan z Vrútok, ktorý je príkladom úspešného Slováka v zahraničí. Medzi jeho úspechy patrí najmä poskytnutie „zlepšováka“ pre Národnú banku Slovenska. Dnes pracuje ako investičný analytik v londýnskej investičnej banke.

V roku 2021 ako 24-ročný si Národnej banke Slovenska odporučil istý návrh na zlepšenie. Môžeš nám povedať viac o tomto úspechu?

Všetko začalo tým, že som začal písať seminárnu prácu na tému Problémy Národnej banky Slovenska. Jeden z hlavných problémov bola otázka, prečo tak dlho trvá prevod medzi jednotlivými bankami. Napríklad z VÚB do Tatra banky. V seminárnej práci som uviedol niekoľko riešení, ako zrýchliť alebo uľahčiť prevody z jednej banky do druhej. V tejto seminárnej práci som uviedol pár zložitejších rovníc, ako tento problém vyriešiť. Nikdy by som nepovedal, že Národná banka Slovenska využije moje riešenia a nápady zo seminárnej práce. Veľmi ma to prekvapilo a bol to pre mňa skvelý pocit.

Bol si taktiež ocenený guvernérom Národnej banky Slovenska Petrom Kažimírom. Aký to bol pocit?

Bolo pre mňa veľkou ctou, že som sa mohol osobne stretnúť s Petrom Kažimírom. Je to pre mňa veľká česť a veľmi si vážim, že som mohol byť ocenený tak fascinujúcim človekom. Sú to pre mňa neopísateľné pocity, ktoré si budem pamätať do konca života.

Práve žiješ v Londýne a pracuješ ako finančný analytik v investičnej banke Nomura. Čo všetko tvoja práca obnáša?

Moja práca je na oddelení kvantitatívnej investičnej stratégie v banke Nomura, ktorá sídli v Londýne. Mojou zodpovednosťou je zabezpečiť hladký chod rôznych modelov zverejňovania investovateľných indexov, monitorovať swapové sadzby a poskytovať podpornú funkciu širšiemu tímu.

Čo ťa v tvojej profesii najviac naplňa?

Príležitosť učiť sa nové veci, ktoré využijem ďalej v mojej profesionálnej kariére finančného analytika. Mojmým najväčším cieľom v tejto kariére je pomáhať ľuďom správne a múdro investovať, aby som pomohol ľuďom, ktorí nemajú dostatočný prehľad a informácie v tejto oblasti.

Toto nie je tvoja prvá skúsenosť so životom v zahraničí, pretože si študoval na univerzite v Glasgowe, a taktiež si si už vyskúšal aj výmenný pobyt v Amerike. Aký je podľa teba dôvod toho, že dnes čoraz viac šikovných mladých ľudí odchádza zo Slovenska?

Väčšina mladých ľudí odchádza zo Slovenska z veľa rôznych dôvodov. Najčastejší dôvod je, že na Slovensku sú nízke platy, pretože v zahraničí si človek dokáže oveľa viac zarobiť. Ďalšie dôvody sú zlá infraštruktúra, rozvoj, zlá kvalita vzdelávania a zlá zdravotná starostlivosť. Vidím totiž jednoznačne veľké rozdiely medzi slovenskými a anglickými nemocnicami.

Čo všetko si musel obetovať pre život v zahraničí?

Ja osobne si myslím, že zo všetkého najviac asi rodinu a priateľku, ale dá sa to zvládnuť s vedomím, že som s nimi v neustálom kontakte aj takto na diaľku a podporujú ma v mojej profesionálnej kariére finančného analytika. Takisto som sa musel aklimatizovať a naučiť sa žiť v cudzom svete, čo pre mňa nebolo jednoduché, ale na druhej strane som dostal možnosť spoznať nových ľudí a získať nové životné skúsenosti, ktoré by som doma nezískal. Z môjho pohľadu presťahovanie do zahraničia bola moja najťažšia skúška v živote, pretože som kvôli tomu musel obetovať veľa vecí, ale nakoniec som zistil, že som toho aj veľa získal.

Lákal ťa svet financií už odjakživa alebo si mal v dospievaní iné predstavy o svojej budúcnosti?

Keď som skončil strednú školu, nemal som vôbec žiadnu predstavu o svojej budúcnosti, ale po získaní stáže v Národnej banke Slovenska som si uvedomil, že svet financií by celkom zodpovedal mojim hodnotám a ambíciám. Práve tam som pochopil, prečo sú financie a investovanie dnes tak dôležité.

V dnešnej dobe je trendom investovať do Bitcoinu. Aký máš názor na tento fenomén?

Ja osobne by som do Bitcoinu neinvestoval, keďže ide o vysoko-špekulatívnu triedu aktív. Namiesto toho sa domnievam, že mladí ľudia by mali investovať do tradičnejších tried aktív, ako sú dlhopisy a akcie. Dlhopisy a akcie sú totiž pokryté Národnou bankou Slovenska.

Čo alebo kto ťa v živote najviac inšpiruje?

Najviac ma inšpiruje môj otec, ktorý ma naučil hrozne veľa vecí. Otec mi neustále pripomína, že v živote nie je nič zadarmo. Tiež ma naučil jednu dôležitú vec, a tou je, že je potrebné neustále na sebe pracovať, nastavovať si vysoké ciele a dodržiavať ich. Bez otcových rád a jeho podpory by som nebol tam, kde som teraz.

Čo by si poradil mladým ľuďom, ktorí sú šikovní a majú veľa nápadov, ale boja sa s nimi vyjsť von?

Ja by som im poradil len jednu vec, a tou je, aby sa nebáli presadiť svoje nápady a ciele, ale aby ich ukázali ľuďom. Človek predsa nikdy nevie, z akého nápadu môže nastať úspech. Presne toto sa stalo aj mne. Tiež som sa bál presadiť svoj nápad, ale nakoniec som sa odhodlal a zistil som, že som pomohol nielen sebe, ale aj Národnej banke Slovenska.

Autor: Veronika Mokrišová

Foto: facebook.com/martin.palovic

ERIKA JAKUBÍKOVÁ: OD ŠTETCA NA PLÁTNE AŽ PO DIGITÁLNY OBRAZ

Erika je študentka druhého ročníka magisterského stupňa katedry mediamatiky a kultúrneho dedičstva. Vo svojom voľnom čase sa venuje maľovaniu a zaujíma sa o technológie a gaming. Taktiež je fanúšikom elektronickej hudobnej scény a občas cestuje do zahraničia za ľuďmi, ktorých spoznala vďaka svojim koníčkom.

Prečo si sa rozhodla študovať na katedre mediamatiky a kultúrneho dedičstva?

Rozhodla som sa kvôli tomu, že by som zdokonalila svoje skúsenosti v informačno-technologickej sfére, naučila by som sa upravovať nie len fotografie, ale aj strihať videá a graficky upravovať a vytvárať objekty, čo by sa mi hodilo aj do budúcnosti, keďže by som rada pracovala v reklamných firmách, prípadne niečo spojené s grafikou alebo IT. Zároveň rada navštevujem miesta výrazne spojené s kultúrnym dedičstvom, takže vzdelávanie sa v tomto odvetví a uchovávanie pamiatok (hmotných aj nehmotných) je niečo, čo veľmi rada podporím.

V čom ti pomohol tento študijný program?

Naučila som sa pracovať v rôznych programoch, od Adobe balíčka až po free profesionálne programy, ktoré sú zároveň takmer totožné s tými platenými, takže to človeku dá všestranné skúsenosti v efektívnej práci na PC. Dokonca je možné vďaka rôznym konferenciám a školským akciám získať veľa kontaktov do budúcnosti.

Aké si mala leto 2023?

Toto leto som cestovala za kamarátkou do Slovinska (už je to taký letný zvyk), ktorú som spoznala vďaka gamingu. Samozrejme, cestovala som aj za zábavou na nejaké hudobné festivaly, nech je to leto pestrejšie. Nemohla chýbať ani wellness dovolenka – odporúčam navštíviť Harachov, pokojne aj v zime. Hodinku autom je najvyšší vrch Česka – Sněžka. Medzitým som maľovala na tablete a skúšala zdokonaľovať techniky.

Kedy si začala so svojím hobby?

Keď som mala 9 rokov, chodila som na umeleckú školu 6 rokov raz týždenne, no postupom času ma viac lákalo maľovať podľa seba a nie podľa osnov. Začala som teda maľovať podľa vlastných nápadov a učila sa to, čo ma bavilo. Aktuálne môžem povedať, že po 16 rokoch držania ceruziek a farieb v ruke dokážem namaľovať väčšinu vecí, ale stále vo svojom štýle.

V čom by si sa chcela ešte zdokonaľiť?

Asi najviac v digitálnej grafike, pretože tu je možné zdieľať na svetovej úrovni rýchlejšie, efektívnejšie a zároveň nie je finančne náročné vytvárať kópie. Keby som prepojila maľovanie a gaming, mohlo by to byť využiteľné v hernej sfére.

Máš nejaké odporúčania pre nových študentov?

Odporúčam využiť svoje prednosti aj pri plnení zadaní v škole a bude to 100% ocenené. Veľmi nápomocné je využiť svoj voľný čas na školské konferencie, prípadne akcie ako je MedIn alebo MedArt, vďaka čomu si študent nájde kontakty a možno aj smer, ktorým sa bude po dokončení štúdia uberať. Taktiež sa mi overilo, že návšteva prednášok zjednoduší študentom naberanie vedomostí a pomôže to aj v skúškovom období. Na človeka sa tým pádom nalepi viac informácií. A, samozrejme, dodržať každý deadline!

Autor: Petra Výbochová

Foto: Osobný archív Eriky Jakubíkovej

NA DOŠĽAP OD UNIVERZITY

HRADY NA OBZORE

Na došľap od univerzity nachádzame niekoľko významných pamiatok, strážcov našej krajiny - hrady. Pre milovníkov histórie, ale aj turistiky je perfektná voľba vydať sa za dobrodružstvom po stopách minulosti k týmto majestátnym stavbám. Preto vám v tomto článku prinášame 6 výletov, ktoré sa oplatí absolvovať.

Budatínsky zámok (hrad)

Najbližšie od univerzity sa po smere rieky Váh až ku sútoku s riekou Kysuca vydáme na púť k Budatínskemu zámku (pôvodne hrad, neskôr prestavaný na zámok). Nachádzame sa v mestskej časti Žiliny – Budatín, čiže naozaj len na došľap od univerzity. Pre milovníkov športu vedie k nemu cyklotrasa, avšak ak by ste nevládali, dostanete sa sem pohodlne aj mestskou hromadnou dopravou. Taktiež sa tu nachádza aj zastávka pre KIA bicykle, vďaka čomu zvládnete cyklotrasu prejsť aj bez vlastného bicykla. Toto miesto má svoje čaro, pretože sa pri zámku rozprestiera park, kde si môžete oddýchnuť na lavičke alebo si spraviť piknik, priniesť si vlastnú deku a odpočinúť si pod niekoľko storočnými stromami. Taktiež je tu sídlo Považského múzea, kde môžete navštíviť rôzne expozície, medzi nimi aj stálu expozíciu drotárstva alebo aj hradné expozície. V období leta sa tu v areáli Budatínskeho zámku konajú aj rôzne podujatia. Areál má však svoje čaro v každom období. Ide o miesto plné odpočinku.

Hrad Hričov a hrad Súľov

Hričovský hrad bol kedysi významným hradom, ktorý daroval kráľ Belo IV. magistrovi Tolušovi (Bartolomejovi), no dnes už je zrúcaninou vypínajúcou sa nad Hričovským Podhradím. Táto zrúcanina má však stále svoje kúzlo. Môžete ho spozorovať na ceste zo Žiliny do Bratislavy či už z auta alebo vlaku. Trasa naň z Hričovského podhradia trvá približne 45 minút a dokonca sa dá po nej dostať až ku ďalšej zrúcanine - Súľovský hrad týčiaci sa nenápadne v Súľovských skalách. Ten patrí medzi jeden z najmenších hradov na území Slovenska a vedie k nemu niekoľko turistických trás, od jednoduchších až po také, kde je nutná fyzická zdatnosť na prekonávanie rebríkov a výstupu pomocou skôb cez úzke rokliny a otvory v skalách. Súľov a turistiku po Súľovských skalách sa určite oplatí zažiť aspoň raz za život, rozhodne patrí medzi najkrajšie turistiky v okolí Žiliny.

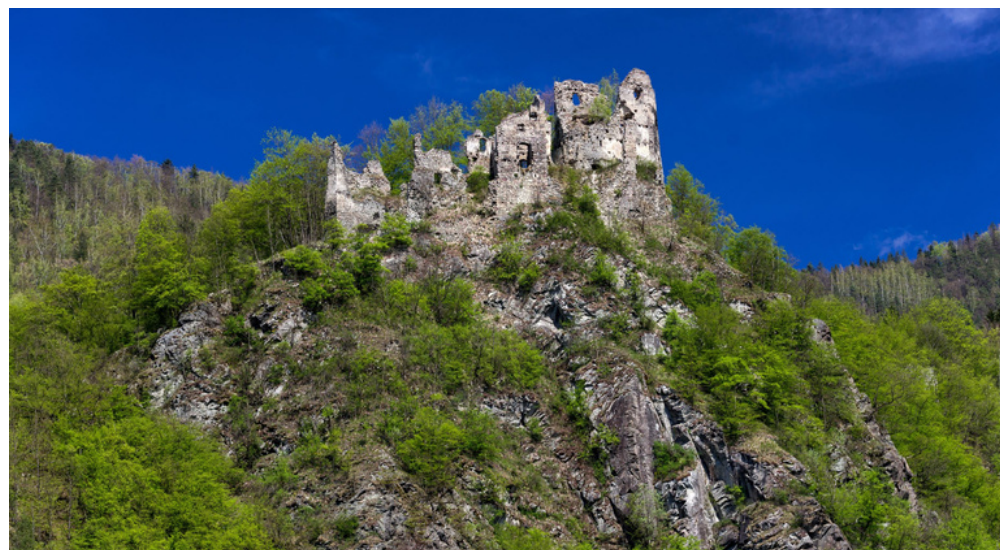
Hrad Lietava

Približne 10 kilometrov od Žiliny smerom na Rajec sa dostanete do dediny Lietava, nad ktorou sa majestátne pýši Lietavský hrad. V minulosti veľmi dôležitý objekt, ktorý časom chátral, avšak v súčasnosti obnovovaný vďaka dobrovoľnému združeniu. Na hrad vedie niekoľko turistických trás, dve z dediny Lietava a jedna z dediny Lietavská Svinná - Babkov. Trasa z Lietavskej Svinnej je však náročnejšia pre prudké stúpanie do kopca po slnečnej lúke, avšak zvládne to aj úplný začiatok. Na vrchole vás čaká odmena v podobe príjemného prostredia s nádherným výhľadom nielen na dediny v okolí, ale aj na Žilinu, a zároveň na Strážovské vrchy, Veľkú a Malú Fatru. Nachádza sa tu aj hradná expozícia, ktorá je otvorená iba ak je otvorený hradný bufet, takže zväčša len cez víkendy. Vstup do nej je zdarma, prípadne za dobrovoľný príspevok. Na hrad sa dá dostať aj pešo zo Žiliny cez dediny Hôrky a Brezany, avšak trvá to približne 2 až 3 hodiny, alebo aj na bicykli, keďže trasy smerom na hrad sú širšie a prispôsobené aj na výstup pomocou bicykla.

Hrad Strečno

Takmer každý, kto navštívil Žilinu, určite pozná aj Strečno, cez ktoré vedie hlavný ťah smerom na Martin. Tu sa na skale hrdí zrekonštruovaná zrúcanina - hrad Strečno. Spolu s Budatínskym hradom patria medzi jediné hrady v okolí, kde si musíte zaplatiť vstupné. Na hrade sú rôzne expozície, taktiež sa tam organizujú rôzne podujatia, napríklad nočné prehliadky. Na hrad sa dá dostať autom, približne 30 minút trvajúca cesta, alebo autobusom, taktiež aj vlakom, zastávka Nezbudská Lúčka - Strečno. Pre milovníkov športu sa nájde aj trasa na bicykli cez Vodné dielo Žilina až do Strečna. Tip navyše, ktorý viete navštíviť počas cesty na hrad, je lom v Nezbudskej Lúčke pri Kolibe Panoráma, z ktorej je krásny výhľad na hrad. Nad Strečnom je vybudovaná aj vyhládka Špicák, z ktorej vidieť tento hrad aj z vtáčej perspektívy.

Starhrad

Hrad Strečno pozná takmer každý, kto navštívil Žilinu. Málokto však vie o **Starom hrade Strečno (Starhrad)**. Starhrad sa nachádza na opačnej strane rieky Váh než hrad Strečno. Vedie k nemu cesta cez dedinu Nezbudská Lúčka približne polhodinu kráčať pešo. Ako aj na hrad Strečno, tak aj na Starhrad sa viete dostať autom, autobusom, vlakom či na bicykli. Trasa nie je náročná. Z hradu je dokonalý výhľad na Domašínsky meander. Trasa, ktorá vedie na hrad, ďalej pokračuje na Chatu pod Suchým. Cesta na hrad je široká, pretože cez ňu chodia dobrovoľníci a chatári na aute, takže sa dá zvládnuť aj na bicykli. Na Starhrade pôsobí aj združenie pre obnovu hradu, ktoré ho postupne opravuje. Stále sa tam však nachádzajú strmé miesta, preto je potrebné si dávať pozor. Nie je to miesto pre ľudí, ktorí majú strach z výšok, avšak je to veľmi tiché prostredie, kde si vie človek oddýchnuť.

Autor: Petra Výbochová
Foto: Žilinský turistický kraj

ODBORNE (NE)ODBORNE

UMENIE STRÁCA ĽUDSKOSŤ! NAHRADÍ HO UMELÁ INTELEGENCIA?

Dnes netrvá ani 5 minút vytvoriť majstrovské dielo vďaka technologickému fenoménu umelej inteligencie...

Používame technologické výtobytky pre náš každodenný život - uľahčujeme si ho a spoločnosť sa stáva konzumnou. Umelá inteligencia, napríklad v klasických kuchynských spotrebičoch, hodinkách či v iných zariadeniach, prechádza do popredia. Takéto programy a nástroje nám zjednodušujú každodenné rutinné, takpovediac nudné činnosti, a sprostredkujú nám voľný čas na zaujímavejšie a kreatívne činnosti, v ktorých sa práve ukazuje ľudská náštúra skúmať a tvoriť. Práve jedna z technologických spoločností Open AI si toto uvedomila a uviedla umelú inteligenciu aj do umenia, teda aj do bežnej tvorby textu všetkých žánrov.

Dala priestor bežnej spoločnosti stať sa umelcami

Práve na tvorbu umenia v podobe rôznych obrazov vytvorila program DALL-E 2, ktorý funguje na princípe zápisu témy a generácií obrazov. Na to, aby dokázal program vytvoriť obraz, potrebuje ale človeka, ktorý ho naviguje. Používateľ napíše „príkaz“, ktorý by mal byť čo najvýstižnejší, jednoduchý a zrozumiteľný pre program, napríklad „nakresli človeka sediaceho pod stromom v zime, pop-up štýl“. Program po zadaní témy v priebehu milisekundy prejde cez databázu obsahujúcu niekoľko miliónov informácií o texte a rôznych digitálnych obrazoch a vytvorí ponuku 3 obrazov. A je úplne jedno, či požadujete obrázok vytvorený ceruzkou alebo dielo podobné dielam vynikajúcich umelcov ako Salvador Dalí či Michelangelo Buonarroti. Vďaka tomuto dokáže aj bežný človek s minimálnou skúsenosťou či kúskom fantázie vytvoriť obraz, ktorý by umelcovi v reálnom svete trval niekoľko dní, ak nie mesiacov. UI (umelá inteligencia) poskytla širokospektrálnu možnosť pre bežných ľudí sa stať na istú chvíľu umelcami

Dekadencia emócií v umení

Umelecká spoločnosť sa rozdelila na 2 tábory - tí, ktorí UI pohrdajú a myslia si, že zničí svet a pripraví umelcov o prácu a ich životný zárobok. Domnievajú sa, že obraz vytvorený touto technologickou vymoženosťou v sebe nenesie žiadnu ľudskú hodnotu, neobsahuje emóciu či cit. Nie je nijak obohacujúci pre spoločnosť a pre jednoduchosť vytvorenia a spracovania nie je nijakým spôsobom materiálne ani vecne dôležitý. Na druhej strane sú tu umelci, ktorí si UI pochvaľujú, využívajú ju na kreatívne nápady a na obohatenie svojho vlastného portfólia. Rovnako tak si ňou istým spôsobom pomáhajú dokončiť svoje obrazy alebo v kolaborácii s ňou robia rôzne výstavy. Uvedomujú si podstatu svojej vlastnej hodnoty ako umelcov, a vďaka UI ju len posúvajú na iný level.

Na to, aby bolo niečo označené ako kreatívny produkt, to potrebuje obsahovať kus originality a je potrebné, aby to istým spôsobom dokázalo ovplyvniť spoločnosť. Keďže UI len tvorí napodobeniny vecí, ktoré už boli vytvorené, nedokážeme ju nazvať kreatívnou, preto kreativita naďalej ostáva ľudskou funkciou, ktorú dokážeme ohodnotiť. Väčšina ľudskej spoločnosti nevie rozoznať rozdiely v umení, ktoré bolo vytvorené človekom a ktoré nástrojom. Umelecky cítiaci a vnímajúci ľudia si túto skutočnosť uvedomujú a práve oni sú tí, ktorí budú aj napriek existencii technológie UI hľadať a vážiť si ľudského umelca. Keďže majú umelecké cítenie, dokážu nájsť nedostatky v UI už na prvý pohľad, a teda zostanú oddaní kreatívcom. Tu je veľmi dôležité, ako sa budú vyvíjať spoločenské hodnoty a normy.

Umelecko-informačná revolúcia

Rozhodne je potrebné povedať, že nástupom UI dochádza ku zmenám v kreatívnom priemysle, najmä čo sa týka digitálneho umenia a ovplyvnenia trhu práce. UI pomáha najmä v mediálnej a komerčnej sfére s objavovaním nápadov. No kreatívna sféra, proces a spontánnosť zostávajú naďalej ľudskou črtou.

UI v porovnaní s klasickým umelcom a umením je menej nákladná na čas, financie a priestor. Vďaka algoritmickej spracovaniu omnoho rýchlejšie vytvorí obraz v dostatočnej kvalite či kvalitnom rozlíšení. No práve ľudia sú tí, ktorí obrazom dávajú cit, emóciu, nádej, myšlienku či hlbší význam.

Každá umelecká revolúcia, či to bola renesancia alebo avantgardy 20. storočia, zakaždým priniesla isté pochybnosti a vyvolávala v ľuďoch strach a neistoty. Koniec koncov, spoločnosť sa vždy podržala a uvedomila si, že pokrok je nevyhnutnou súčasťou ľudskej existencie. Je už len na nás ako na umelcoch, či sa vzdáme svojej kreativity a vynaliezavosti a všetko prenecháme umelej inteligencii alebo práve naopak, využijeme našu predstavivosť a schopnosť prispôbiť sa a vyťažíme z tohto technologického pokroku čo najviac.

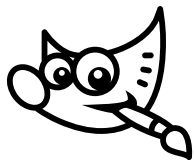
Autor: Miroslava Háková

Foto: DALL-E 2

ŠTUDIJNÁ S.O.S.

Pre študentov programu mediamatika a kultúrne dedičstvo je kreativita kľúčovým prvkom v mnohých zadaniach. Preto je dôležité mať prístup k nástrojom, ktoré im umožnia rozvíjať svoje nápady. Financovanie softvérových licencií je často obmedzujúce, no existuje mnoho bezplatných aplikácií, ktoré ponúkajú vysokú kvalitu a široké možnosti pre tvorbu obsahu. Tu je prehľad niektorých aplikácií.

GIMP je náhradou za Adobe Photoshop. Je možné upravovať fotografie, vytvárať grafiku a experimentovať. Jeho otvorený zdrojový charakter znamená, že je dostupný pre všetkých.

Blender: Pre študentov 3D dizajnu a animácie je Blender neoceniteľný. Tento komplexný nástroj ponúka možnosti modelovania, animácie, textúrovania a viac. Jeho bezplatná verzia neobmedzuje funkcie, a je výbornou voľbou pre začínajúcich 3D umelcov.

Audacity: Skvelá aplikácia na nahrávanie, úpravu a mixovanie zvuku. Jej jednoduché rozhranie je ideálne pre tých, čo sa zameriavajú na tvorbu podcastu.

DaVinci Resolve: Tento program ponúka študentom profesionálny video editor, farebnú korekciu a ďalšie postprodukčné nástroje. Jeho bezplatná verzia je pôsobivá a môže konkurovať i plateným alternatívam.

Blush a Pexels: Aplikácie sú bohatým zdrojom vizuálnych prvkov, ako sú ilustrácie, fotografie a videá, ktoré študenti môžu použiť pri tvorbe svojich projektov. Blush je špeciálne určený pre tvorbu vlastných ilustrácií, zatiaľ čo Pexels je obrovskou knižnicou bezplatných fotografií.

Canva je kvalitný nástroj pre tvorbu grafického dizajnu, ktorý je skvelý pre tvorbu vizuálnych obsahov pre sociálne médiá, blogy a prezentácie. Je intuitívny a ponúka širokú škálu šablón na vytvorenie rôznych propagačných materiálov.

Všetky tieto bezplatné aplikácie pomáhajú rozvíjať študentské kreatívne schopnosti a zručnosti bez toho, aby museli investovať do drahého softvéru.

Autor: Martina Jombíková

Redakčná rada:

doc. PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD.

Mgr. Matej Somr, PhD.

Šéfredaktor:

Mgr. Matej Somr, PhD.

Redaktori:

Bc. Martina Jombíková

Bc. Petra Výbochová

Vanesa Szabóová

Jazykové korektúry:

Beáta Heglasíková

Grafika:

Bc. Petra Výbochová

Laura Kulíšková

Adresa redakcie:

Fakulta humanitných vied

Žilinská univerzita v Žiline

Univerzitná 8215/1

010 26 Žilina

Príspevky posielajte na:

casopiskontakt@fhv.uniza.sk

Vychádza raz za semester.

EV 138/23/EPP

